Ťahák: Ako správne komunikovať s AI

Základy efektívneho zadávania pokynov (promptovania)

Prompt je textové zadanie pre umelú inteligenciu. Predstavte si AI ako mimoriadne usilovného, no absolútne doslovného **stážistu v prvý deň v práci**. Má rozsiahle vedomosti, ale chýba mu kontext našej fakulty. Čím presnejšie zadanie mu dáte, tým kvalitnejší výstup pre vašu prácu získate.

Vzorec úspešného zadania: R.U.K.A.

R Rola (Kto je AI?)

Určte, z akej pozície má AI odpovedať. Nastaví to slovník, odbornosť a perspektívu textu.
Príklad: „Konaj ako skúsený vysokoškolský pedagóg didaktiky...“ alebo „Správaj sa ako špecialista študijného oddelenia...“

U Úloha (Čo má presne urobiť?)

Definujte hlavný cieľ. Používajte jasné, aktívne slovesá (vytvor, zhrň, napíš, analyzuj, prelož).
Príklad: „...vytvor zoznam 5 diskusných otázok na seminár...“ alebo „...napíš slušnú odpoveď na sťažnosť...“

K Kontext (Aké sú okolnosti?)

Poskytnite dôležité pozadie. Pre koho je text určený? Aký problém riešime?
Príklad: „...študenti sú v 1. ročníku a sú zatiaľ plachí...“ alebo „...text pôjde na fakultný Instagram k blížiacemu sa DOD...“

A Atribúty (Ako má výstup vyzerať?)

Špecifikujte formát, dĺžku, tón jazyka, štruktúru alebo iné obmedzenia.
Príklad: „...použi priateľský tón, rozsah maximálne 150 slov a hlavné body daj do odrážok.“

Porovnanie zadaní z praxe

Zlý prompt (Slabý pokyn)	Dobrý prompt (Podľa R.U.K.A.)
„Napíš mi e-mail pre študenta, že mu neuznáme predmet kvôli papierom.“ *Výsledok bude pravdepodobne príliš všeobecný, neformálny, alebo mu bude chýbať potrebná argumentácia a diplomatický tón.*	„**[R]** Správaj sa ako profesionálny referent. **[U]** Napíš odpoveď študentovi ohľadom neuznania predmetu. Vysvetli mu, že nedodal podklady v termíne. Odkáž ho na Smernicu o štúdiu. **[K]** Študent písal rozhorčený e-mail, musíme byť diplomatickí, no pevní. **[A]** Tón musí byť striktne formálny a slušný. Rozsah max. 150 slov.“

Zlaté pravidlá pre bezpečnú a efektívnu prácu

- **Chráňte údaje:** Do AI systémov *nikdy* nevkladajte osobné údaje (rodné čísla, heslá, mená študentov, interné nepublikované materiály fakulty). Pred vložením do chatu dáta anonymizujte (napr. použite zástupný text "[Meno študenta]").
- **Pozor na halucinácie:** AI občas „halucinuje“ – vymyslí si fakty, dáta, neexistujúce zákony alebo citácie literatúry, ktoré znejú veľmi presvedčivo. Odborné tvrdenia preto vždy kriticky overujte.
- **Ladenie výstupu (iterácia):** Prvý výstup málokedy býva dokonalý. S AI môžete komunikovať ďalej. Ak sa vám odpoveď nepáči, napíšte jej: *„Je to príliš zložité, prepíš to jednoduchšie“* alebo *„Bod 3 je fakticky nesprávny, oprav ho a zameraj sa viac na...“*.

Pripravil: Mgr. Miroslav Šebo, PhD. – Fakultný koordinátor pre aplikáciu umelej inteligencie vo vzdelávaní | PF UKF v Nitre (2026)